

Osvrt na Zakon o izvršavanju Državnog proračuna za 2024. godinu

Andrea Kocelj*

Člankom 18. Zakona o proračunu¹ propisano je da Hrvatski sabor uz državni proračun donosi i zakon o izvršavanju državnog proračuna. U članku autorica daje osvrt na najvažnije odredbe Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu koji je pred usvajanjem (dalje u tekstu: Zakon o izvršavanju). Odredbe Zakona o izvršavanju prvenstveno se odnose na proračunske korisnike državnog proračuna, međutim dio odredbi obuhvaća i izvršavanje financijskih planova izvanproračunskih korisnika državnog proračuna, ali i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: JLP(R)S).

1. UVOD

Na sjednici Vlade Republike Hrvatske održane 9. studenoga 2023., uz Prijedlog državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu i Prijedloge odluka o davanju suglasnosti na financijske planove izvanproračunskih korisnika za 2024. godinu i projekcije plana za 2025. i 2026. godinu, utvrđen je i upućen u proceduru donošenja Hrvatskom saboru i Prijedlog zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu. Donošenje navedenih dokumenata raspravljeno je i pred izglasavanjem je u trenutku izlaze nje ovoga broja časopisa. Akti stupaju na snagu 1. siječnja 2024. godine.

2. PROMJENE U ODNOSU NA PRETHODNI ZAKON O IZVRŠAVANJU

Zakonom o izvršavanju, u odnosu na prethodnu godinu propisane su nove i izmijenjene odredbe i to odredba vezana uz uvećani postotak ukupnog ograničenja za zaduživanje svih županija, gradova i općina do najviše 5 posto ukupno ostvarenih prihoda poslovanja svih JLP(R)S iz 2023. radi provedbe kapitalnih projekata. Nadalje, propisana je nova odredba vezana uz planiranje i izvršavanje rashoda financiranih iz namjenskog zajma koji Republika Hrvatska ostvari u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. Također, ovim Zakonom o izvršavanju novim odredbama produljuju se krajnji rokovi povrata beskamatnih zajmova isplaćenih JLP(R)S tijekom 2020. i 2021. uslijed krize uzrokovane epidemijom koronavirusa i povrata beskamatnih zajmova za sanaciju šteta od potresa isplaćenih JLP(R)S tijekom 2021. i 2022. godine. Isto tako, skraćeni su rokovi za dostavu zahtjeva za prijenos neutrošenih namjenskih prihoda i primitaka te vlastitih prihoda koji neće biti iskorišteni u 2023. godini. Više o navedenom dalje u tekstu.

3. IZVRŠAVANJE PRORAČUNA

∞ Upravljanje prihodima i primicima te rashodima i izdacima

U državnom proračunu osiguravaju se financijska sredstva za proračunsku godinu svim proračunskim korisnicima, koji su određeni za nositelje sredstava raspoređenih po programima odnosno aktivnostima i projektima po vrstama rashoda i izdataka te po izvorima financiranja. Radi dodatne fleksibilnosti u izvršavanju financijskih planova, proračunski korisnici unutar pojedinih aktivnosti/projekata u Posebnom dijelu Proračuna mogu naknadno otvarati izvore financiranja, razrede, skupine i podskupine ekonomske klasifikacije uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija i uz uvjet da se preraspodjelom sukladno Zakonu o proračunu osiguraju potrebna sredstva.

∞ Osiguranje sredstava učešća za sufinanciranje EU projekata

Proračunski korisnici državnog proračuna obvezni su u svom financijskom planu planirati sredstva pomoći, namjenskih primitaka i učešća Republike Hrvatske za projekte financirane iz pomoći i/ili namjenskih primitaka u iznosu koji je predviđen za financiranje projekata, razmjerno sredstvima koja će se koristiti u 2024. godini.

S obzirom da projekti financirani iz navedenih izvora u pravilu zahtijevaju određeni postotak nacionalnog sufinanciranja (npr. *izvor financiranja 12 Sredstva učešća za pomoći*), Zakonom o izvršavanju propisana je obveza da se ista osiguraju u financijskom planu proračunskih korisnika, dok je Zakonom o proračunu dana i dodatna fleksibilnost da se ista mogu preraspodjeljivati samo između tih projekata, i to bez ograničenja između projekata unutar istog razdjela organizacijske klasifikacije, a najviše do 15% između projekata različitih razdjela organizacijske klasifikacije, uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija. Također, nedostatna sredstva učešća Republike Hrvatske za financiranje projekata koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije mogu se, tijekom proračunske godine, osi-

gurati preraspodjelom sredstava isključivo iz općih prihoda i primitaka, bez ograničenja između projekata sufinanciranih iz sredstava EU. Sredstva učešća za pomoći mogu se preraspodjelom osigurati za naknadno utvrđene aktivnosti i/ili projekte i/ili stavke na razini skupine ekonomske klasifikacije. Navedeno omogućava osiguranje dostatnih sredstava za provedbu EU projekta uz uvjet preraspodjele sredstava kako bi se projekti sufinancirani iz sredstava EU nesmetano provodili.

Nadalje, Zakonom o izvršavanju dana je mogućnost da se radi bolje apsorpcije EU sredstava i provedbe EU projekata na prijedlog Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije sredstva učešća mogu preraspodjeljivati sa korisnika koji projekte izvršava sporijom dinamikom na korisnika koji ima bolju apsorpciju EU sredstava, a najviše do 15% rashoda u skladu sa člankom 60. Zakona o proračunu.

∞ Zajam u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026.

Nova odredba u Zakonu o izvršavanju za 2024. godinu odnosi se na planiranje i izvršavanje sredstava dobivenih iz zajma koji Republika Hrvatska ostvari u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. Tako proračunski korisnik državnog proračuna u skladu s Dodatkom Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. planira rashode financirane sredstvima zajma u svom financijskom planu razmjerno dinamičnom provedbe projekata i aktivnosti, a isti se mogu izvršavati do visine planiranih sredstava. Međutim, dana je mogućnost preraspodjele bez ograničenja u slučaju da je visina planiranih sredstava nedostatna za provedbu projekata i aktivnosti. Sredstva se mogu preraspodjeljivati bez ograničenja do visine ukupno planiranih rashoda financiranih sredstvima zajma, uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija.

∞ Isplate sredstava u sustavu zdravstva

U rujnu 2021. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o isplati razlike iznosa uvećanja plaće za prekovremeni rad radnicima u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja¹ kojom se omogućava isplata uvećanja plaće s osnova posebnih uvjeta rada, dodatak za iznimnu odgovornost za život i zdravlje ljudi te uvećanje plaće za znanstveni stupanj magistra znanosti, odnosno znanstveni stupanj doktora znanosti za sate prekovremenog rada s ciljem rješavanja i okončanja sudskih postupaka i generiranja novih tužbi za prekovremene sate koji su ostvareni u razdoblju prije zaključivanja Dodatka III. Kolektivnom ugovoru i s tim u vezi smanjivanja troškova ustanovama za kamate i daljnje sudske troškove. Ovom Odlukom omogućena je isplata razlike iznosa prekovremenih sati u slučaju kada tužba nije podnesena, isplata u slučaju kada je tužbom pokrenut spor radi isplate razlike iznosa uvećanja plaće za prekovremeni rad te isplata po pravomoć-

nim sudskim odlukama povodom tužbi radi isplate razlike iznosa uvećanja plaće za prekovremeni rad. Poslodavac bi radniku isplatio razliku iznosa prekovremenih sati pod uvjetom da se radnik temeljem pisanog sporazuma s poslodavcem u cijelosti odrekne tužbenog zahtjeva s navedenog osnova, odnosno ako nije pokrenuo spor, pod uvjetom ne podizanja tužbe po istom pitanju. Odluka je donesena temeljem odredbi članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu². Zakonom o izvršavanju propisano je da su sredstva za provedbu Odluke Vlade o isplati razlike iznosa uvećanja plaće za prekovremeni rad radnicima u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja planirana na pozicijama Ministarstva zdravstva, aktivnosti A880007 Isplata razlike uvećanja plaće za prekovremeni rad. Također, utvrđena je mogućnost preraspodjele navedenih sredstava bez ograničenja. Dana je pravna osnova da se navedena sredstva isplate zdravstvenim ustanovama kojima su osnivači JLP(R)S kao namjenska pomoć. Također, utvrđeno je da će Ministarstvo zdravstva s JLP(R)S potpisati ugovore o načinu utroška sredstava namjenske pomoći, a JLP(R)S su dužne pratiti i kontrolirati utrošak sredstava koja će biti doznačena zdravstvenim ustanovama, a o utrošku sredstava dužne su izvijestiti Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo financija na način i u rokovima koje utvrdi Ministarstvo zdravstva u ugovorima.

Nadalje, za provedbu Odluke o namjenskoj pomoći zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Republika Hrvatska i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave³ sredstva su osigurana u financijskom planu Ministarstva zdravstva na poziciji A799006 Isplata po sudskim presudama, uz mogućnost neograničene preraspodjele unutar navedene aktivnosti tijekom proračunske godine. Navedenom odlukom osigurava se namjenska pomoć zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Republika Hrvatska i JLP(R)S za pokriće troškova po isplaćenim pravomoćnim sudskim presudama koje se odnose na sporove za isplatu razlike plaće zbog neuvećanja osnovice za 6% u 2016. godini u javnim službama. Isplata navedenih sredstava započela je u 2023. godini.

Uz navedeno, Zakonom o izvršavanju propisan je način isplate sredstava za podmirivanje dijela dospjelih obveza bolničkih zdravstvenih ustanova kojima su osnivači Republika Hrvatska i JLP(R)S prema dobavljačima lijekova, potrošnog i ugradbenog medicinskog materijala. Utvrđuje se da Vlada donosi odluke o isplati sredstava iz državnog proračuna za podmirenje dijela obveza bolničkih zdravstvenih ustanova kojima su osnivači Republika Hrvatska i JLP(R)S na prijedlog Ministarstva zdravstva, na koje prethodnu suglasnost mora dati Ministarstvo financija, a sve s ciljem zadržavanja jednake razine zdravstvene zaštite na cijelom području Republike Hrvatske. Utvrđena je i mogućnost preraspodjele ovih sredstava bez ograničenja te je dana pravna osnova za isplatu istih zdravstvenim ustanovama

¹ Odluka o isplati razlike iznosa uvećanja plaće za prekovremeni rad radnicima u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja (Narodne novine, broj 101/21 i 147/21)

² Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu (Narodne novine br. 69/21)

³ Narodne novine, br. 87/23

kojima su osnivači JLP(R)S. Također se propisuje da će Ministarstvo zdravstva s JLP(R)S potpisati ugovore o načinu utroška sredstava namjenske pomoći, a JLP(R)S dužne su pratiti utrošak sredstava koja će biti doznačena bolničkim zdravstvenim ustanovama, a o utrošku sredstava dužne su izvijestiti Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo financija na način i u rokovima koje utvrdi Ministarstvo zdravstva u ugovorima.

U članku 7. propisane su dodatne odredbe kojima se omogućava da se sredstva planirana na pozicijama Ministarstva zdravstva, kapitalnom projektu K618218 Hitne intervencije na zgradama i opremi zdravstvenih ustanova, uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija, mogu preraspodjeljivati tijekom proračunske godine bez ograničenja na pozicije zdravstvenih ustanova kojima je osnivač Republika Hrvatska. Zdravstvena ustanova kojoj je osnivač Republika Hrvatska može naknadno utvrditi aktivnosti unutar svog financijskog plana za navedenu preraspodjelu.

∞ Obveza planiranja sredstava prijenosa korisnicima iz nadležnosti istog proračuna

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, prijenosi sredstava koje iznimno proračunski korisnici daju ili primaju od drugih proračunskih korisnika u nadležnosti istog proračuna na temelju propisa ili natječaja, a uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija (za proračunske korisnike državnog proračuna), evidentiraju se u okviru podskupina 369 i 639 - Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna. Proračunski korisnik koji daje sredstva evidentira ih u okviru podskupine rashoda 369, a proračunski korisnik koji prima sredstva u okviru podskupine prihoda 639. Ako proračunski korisnici državnog proračuna pravilno planiraju međusobne prijenose sredstava, ukupno planirani rashodi u okviru podskupine 369, trebaju biti jednaki ukupno planiranim приходima u okviru podskupine 639. Stoga je korisnik koji na svojim pozicijama planira sredstva dužan je očekivane primatelje sredstava pisano obavijestiti da sredstva planiraju na приходovnoj strani. Ukoliko sredstva prijenosa nisu planirana ili nisu planirana u potrebnom iznosu, mogu se tijekom proračunske godine preraspodjeljivati bez ograničenja uz suglasnost Ministarstva financija.

∞ Povrat neiskorištenih sredstava proračunskih korisnika u proračun

U članku 20. Zakona o izvršavanju ukazuje se proračunskim korisnicima koji doznačavaju sredstva iz izvora financiranja 11 Opći prihodi i primici korisnicima izuzetima od obveze uplate namjenskih prihoda i primitaka te vlastitih prihoda na jedinstveni račun državnog proračuna da navedene doznake sredstava vrše u skladu s dospjelim obvezama i obvezama koje dospijevaju u roku od 30 dana od dana doznake sredstava. Također je propisana odredba da su proračunski korisnici izuzeti od uplate namjenskih prihoda i primitaka te vlastitih prihoda na jedinstveni račun državnog proračuna dužni neutrošena sredstva doznačena iz državnog proračuna iz izvora financiranja 11 Opći prihodi i primici vratiti na račun državnog proračuna. Način

i rok povrata u proračun sredstava doznačenih iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu, a za koja nisu bile iskazane obveze u Bilanci na dan 31. prosinca 2023., odredit će se pravilnikom iz članka 61. stavka 8. Zakona o proračunu, a kojeg donosi ministar financija. Nadzor nad povratom sredstava provode korisnici koji su i doznačili sredstva.

Također, odredbom članka 21. Zakona o izvršavanju stavlja se naglasak na važnost uspostave dinamike prijenosa proračunskih korisnika sredstava subvencija, pomoći i ostalih rashoda temeljem javnih poziva, natječaja i drugih akata u skladu s dospjećem obveza za koje se prenose sredstva, a sukladno načelima dobrog financijskog upravljanja, a posebno u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti.

∞ Plaćanje predujmom

Zakonom o proračunu utvrđena je mogućnost plaćanja predujmom samo iznimno i to uz suglasnost ministra financija odnosno načelnika, gradonačelnika ili župana. Međutim, proračunski korisnici mogu plaćati predujmom bez prethodne suglasnosti do iznosa propisanog zakonom o izvršavanju državnog proračuna za određenu godinu, odnosno do iznosa kojeg u svojim odlukama o izvršavanju proračuna propiše JLP(R)S. Tako je člankom 22. Zakona o izvršavanju propisana granica od 10.000,00 eura do koje korisnici mogu plaćati predujmom bez suglasnosti ministra financija.

Zahtjev za dobivanje suglasnosti za plaćanje predujmom proračunski korisnici dostavljaju Ministarstvu financija, Državnoj riznici, Sektoru za izvršavanje državnog proračuna, prije pokretanja postupka nabave. Uz zahtjev za dobivanje suglasnosti potrebno je dostaviti odgovarajuću dokumentaciju iz koje je vidljivo kako se radi o opravdanom zahtjevu i to:

- nacrt ugovora, ponudu ili predračun dobavljača u kojem je jasno navedeno predviđeno plaćanje predujmom,
- ugovoreni instrumenti osiguranja naplate potraživanja: bankovne garancije, ovjerene zadužnice ili druga sredstva financijskog osiguranja i sl., plativa u korist naručitelja.

Također, u zahtjevu za dobivanje suglasnosti za plaćanje predujmom potrebno je navesti poziciju financijskog plana proračunskog korisnika na kojoj su osigurana sredstva za isplatu predujma (aktivnost/projekt, stavka, izvor financiranja).

∞ Preuzimanje obveza po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama

Člankom 48. Zakona o proračunu propisana je obveza proračunskih korisnika državnog proračuna te proračunskih korisnika JLP(R)S za ishođenjem suglasnosti prije sklapanja ugovora koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama. Člankom 23. Zakona o izvršavanju detaljnije se propisuje ovlasti, uvjeti i slučajevi davanja suglasnosti za preuzi-

manje višegodišnjih obveza na teret državnog proračuna odnosno slučajevi kada prethodna suglasnost Vlade odnosno ministra financija nije potrebna.

Proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzeti obveze iz ugovora koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama, neovisno o izvoru financiranja, isključivo na temelju odluke Vlade, uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija, u slučajevima:

- ako ukupna obveza po ugovoru prelazi iznos od 1.500.000,00 eura
- ako ukupna obveza po ugovoru za provedbu projekata financiranih isključivo iz sredstava Europske unije i izvora financiranja 12 Sredstva učešća za pomoći, uključujući i ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava, prelazi iznos od 67.000.000,00 eura
- ako se radi o ugovorima za provedbu projekata sufinanciranih iz sredstava Europske unije i sredstava pomoći inozemnih vlada ako ukupna vrijednost sufinanciranja iz državnog proračuna, ne uključujući izvor financiranja 12 Sredstva učešća za pomoći, po ugovoru prelazi iznos od 1.500.000,00 eura.

Ukoliko suglasnost za preuzimanje višegodišnjih obveza na teret državnog proračuna daje Vlada, nadležni proračunski korisnik državnog proračuna na razini razdjela organizacijske klasifikacije priprema prijedlog odluke o davanju suglasnosti te ga zajedno s prikupljenim suglasnostima i mišljenjima svih nadležnih tijela upućuje u proceduru donošenja Vladi putem nadležnog ministra. Također, prijedlog odluke obvezno sadrži iznos ukupne obveze (uključujući i iznos obveze koja dospijeva na plaćanje u tekućoj godini) te proračunske pozicije na kojima su planirana sredstva za podmirenje obveze.

Kada je riječ o preuzimanju obveza po projektima financiranih isključivo iz sredstava EU-a i izvora nacionalnog udjela (izvor financiranja 12 Sredstva učešća za pomoći), uključujući i ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava iznad iznosa od 67.000.000,00 eura, prijedlog odluke o davanju suglasnosti za preuzimanje obveza koje se plaćaju u sljedećim godinama sadržava samo ukupan iznos obveze i razdoblje u kojemu se ona preuzima bez razrade po godinama.

Nadalje, za preuzimanje obveza po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama prethodnu suglasnost daje ministar financija u slučajevima:

- ako ukupna obveza po ugovoru prelazi iznos od 200.000,00 eura, ali ne prelazi iznos od 1.500.000,00 eura
- ako se radi o ugovorima za provedbu projekata sufinanciranih iz sredstava Europske unije i sredstava pomoći inozemnih vlada ako ukupna vrijednost sufinanciranja iz državnog proračuna, ne uključujući izvor financiranja 12 Sredstva učešća za pomoći, po ugovoru prelazi iznos od 200.000,00 eura, ali ne prelazi iznos od 1.500.000,00 eura.

U slučaju ishoda prethodne suglasnosti ministra financija, proračunski korisnik državnog proračuna, putem nad-

ležnoga proračunskog korisnika državnog proračuna na razini razdjela organizacijske klasifikacije, dostavlja Ministarstvu financija zahtjev za izdavanje suglasnosti za preuzimanje višegodišnjih obveza. Zahtjev sadržava ukupnu vrijednost obveze po ugovoru, razradu dospijeća obveze po godinama za cijelo razdoblje trajanja ugovora, proračunsku poziciju na kojoj su osigurana sredstva u državnom proračunu, nacrt ugovora na temelju kojeg se planira preuzeti obveza i mišljenje/suglasnost nadležnih tijela, ovisno o vrsti obveze.

Na temelju dostavljenog zahtjeva ministar financija daje prethodnu suglasnost za preuzimanje višegodišnjih obveza u kojoj se obvezno navodi iznos obveza po godinama u kojima obveze dospijevaju na plaćanja (u obrazloženju se navodi iznos ukupne obveze uključujući i iznos obveze koja dospijeva na plaćanje u tekućoj godini) i proračunske pozicije na kojima su planirana sredstva za podmirenje obveze.

U slučaju da se produži razdoblje na koje se preuzima obveza ili se izmjeni iznos obveze po godinama za čije je preuzimanje proračunski korisnik dobio suglasnost, u obvezi je dostaviti zahtjev za izmjenom prethodne suglasnosti ministra financija odnosno predložiti izmjenom odluke Vlade o davanju suglasnosti. Međutim, ukoliko dođe do povećanja iznosa obveze koja dospijeva na plaćanje u 2024. godini, a obveza je preuzeta temeljem ranije izdane suglasnosti ministra financija odnosno odluke Vlade, ukoliko su u financijskom planu proračunskog korisnika državnog proračuna za 2024. godinu planirana sredstva za plaćanje tog uvećanog iznosa obveze nije potrebno mijenjati dobivenu suglasnost ministra financija odnosno odluku Vlade.

Odluka Vlade o davanju suglasnosti, odnosno prethodna suglasnost ministra financija nije potrebna u slučajevima:

- ako ukupna obveza po ugovoru ne prelazi iznos od 200.000,00 eura
- plaćanje po ugovorima predviđeno je financijskim planom korisnika za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu
- ako se radi o ugovoru koji se odnosi na provedbu aktivnosti vezanih uz primjenu Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije, neovisno o izvoru financiranja uz uvjet da je plaćanje po ugovoru predviđeno financijskim planom proračunskog korisnika za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu
- ako ukupna obveza po ugovoru za provedbu projekata financiranih isključivo iz sredstava Europske unije i izvora financiranja 12 Sredstva učešća za pomoći, uključujući i ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava ne prelazi iznos od 67.000.000,00 eura
- ako se radi o ugovorima za provedbu projekata sufinanciranih iz sredstava Europske unije i sredstava pomoći inozemnih vlada ako ukupna vrijednost sufinanciranja iz državnog proračuna, ne uključujući izvor financiranja 12 Sredstva učešća za pomoći, po ugovoru ne prelazi iznos od 200.000,00 eura

- ako se radi o sklapanju ugovora kojima se preuzimaju obveze za rashode koji su kontinuirano dio redovnog poslovanja proračunskog korisnika i za koje su sredstva planirana u financijskom planu i projekcijama korisnika.

Rashodi u državnom proračunu koji su kontinuirano dio redovnog poslovanja proračunskog korisnika državnog proračuna su: rashodi za zaposlene, rashodi za redovnu nabavu uredske i komunikacijske opreme i namještaja, redovnu nabavu medicinske i laboratorijske opreme, rashodi za nabavu prijevoznih sredstava u cestovnom prometu potrebnih za obavljanje redovnog poslovanja, redovni materijalni rashodi kao što su rashodi za redovnu nabavu uredskog materijala, materijala i sirovina, rashodi za energiju – struja, voda, plin, gorivo, rashodi za najam i zakup poslovnog prostora, rashodi za računalne usluge, rashodi za nabavu materijala i dijelova za redovno tekuće i investicijsko održavanje, rashodi za usluge telefona, pošte, komunalne usluge te slični rashodi koji se ponavljaju iz godine u godinu.

U navedenim slučajevima, iako ne postoji obveza ishođenja suglasnosti Vlade odnosno prethodne suglasnosti ministra financija, proračunski korisnici dužni su izvjestiti Ministarstvo financija do 5. lipnja tekuće godine o obvezama preuzetima po ugovorima koji su sklopljeni u razdoblju od 1. lipnja prethodne godine do 1. lipnja tekuće godine.

4. KORIŠTENJE NAMJENSKIH I VLASTITIH PRIHODA

Prema Zakonu o proračunu, proračunski korisnici i JLP(R) S odgovorni su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Prihodi i primici proračuna ubiru se i uplaćuju u proračun u skladu sa zakonom ili drugim propisima, neovisno o visini prihoda planiranih u proračunu. Ova obveza odnosi se i na namjenske prihode i primitke te na vlastite prihode proračunskih korisnika. Godišnjim zakonima o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odlukama o izvršavanju proračuna za JLP(R)S, određuje se izuzeće od obveze uplate vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka pojedinih proračunskih korisnika u proračun uz obvezu mjesečnog iskazivanja ukupnih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka financiranih iz ovih izvora u proračunu.

Slijedom navedenog, Zakonom o izvršavanju utvrđeni su korisnici izuzeti od obveze uplate vlastitih i namjenskih prihoda na jedinstveni račun državnog proračuna u 2024. godini. Zakonom o izvršavanju proširena je namjena korištenja vlastitih prihoda na način da vlastitim prihodima proračunski korisnici, osim rashoda nastalih obavljanjem poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima, na temelju kojih su vlastiti prihodi i ostvareni, podmiruju i obveze iz članka 74. i 109. Zakona o proračunu, odnosno obveze povrata sredstava na ime neprihvatljivih troškova u projektima koji su financirani sredstvima Europske unije i obveze po ugovorima o dugoročnim zajmovima i/ili dugoročnim kreditima koje su proračunski korisnici zaključili uz prethodno dobivenu suglasnost Vlade. Preporuka Ministarstva financija je da se ova odredba ugradi i u pravilnike odnosno

druge akte o korištenju nenamjenskih donacija te vlastitih prihoda koje su nadležna ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije te JLP(R) S obvezni donijeti.

Zakonom o izvršavanju je propisano da se konzularne pristojbe iz djelokruga diplomatskih misija, konzularnih ureda i drugih predstavničkih tijela Republike Hrvatske u inozemstvu klasificiraju u izvor financiranja 11 Opći prihodi i primici te da su izuzete od obveze uplate na jedinstveni račun državnog proračuna. S obzirom na brojnost i dislociranost spomenutih institucija u inozemstvu te njihovu obvezu mjesečnog iskazivanja ostvarenja i trošenja prihoda i rashoda u sustavu državne riznice, Zakonom o izvršavanju je omogućena dodatna fleksibilnost. Naime, ako rashodi, financirani iz konzularnih pristojbi iz djelokruga diplomatskih misija, konzularnih ureda i drugih predstavničkih tijela Republike Hrvatske u inozemstvu, nisu planirani u potrebnom iznosu i ne mogu se osigurati preraspodjelom sukladno Zakonu o proračunu, mogu se iskazivati i iznad iznosa predviđenog na razini aktivnosti u financijskom planu Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

Nadalje, Zakon o izvršavanju propisuje način i rokove za prijenos namjenskih prihoda i primitaka te vlastitih prihoda koji nisu utrošeni u 2023. godini i koristit će se u 2024. godini. Proračunski korisnici podnose zahtjev za prijenos namjenskih prihoda i primitaka te vlastitih prihoda Ministarstvu financija najkasnije do 31. siječnja 2024. godine. Iznimno, Hrvatski zavod za zapošljavanje i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje zahtjev podnose najkasnije do 15. veljače 2024. godine.

5. ODREDBE KOJE SE ODNOSE NA JLP(R)S

∞ Zaduživanje JLP(R)S

Člankom 30. Zakona o izvršavanju propisano je kako Vlada može dati suglasnost za zaduživanje JLP(R)S najviše do pet posto ukupno ostvarenih prihoda poslovanja svih JLP(R)S iskazanih u financijskom izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. (obrazac: PR-RAS u stupcu 5 pod šifrom 6). Navedeno ograničenje ne uključuje JLP(R)S kojima je Vlada dala suglasnosti do 31. prosinca 2023., a nisu korištene u 2023. godini, JLP(R)S na potpomognutim područjima, JLP(R)S koje se zadužuju za projekte koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije do iznosa prihvatljivih troškova te projekte unapređenja energetske učinkovitosti u kojima sudjeluju JLP(R)S.

Međutim, Odluke o davanju suglasnosti za zaduživanje JLP(R)S koje je Vlada donijela do 31. prosinca 2023., a koje se mogu koristiti od 1. siječnja 2024. ulaze u spomenuto ograničenje od pet posto.

Zakonom o proračunu propisano je dugoročno zaduživanje JLP(R)S. JLP(R)S se može zadužiti za investiciju koja se financira iz njenog proračuna, a koju potvrdi njezino predstavničko tijelo, uz suglasnost Vlade. Pod investicijom se smatraju rashodi za nabavu nefinancijske imovine (osim osobnog automobila) i drugi rashodi izravno povezani s

takvom investicijom. Nadalje, JLP(R)S se mogu zadužiti i za kapitalne pomoći trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave radi realizacije investicije koja se sufinancira iz fondova Europske unije i za investicije odnosno projekte čija je realizacija utvrđena posebnim propisima. Također, Zakonom o proračunu omogućeno je dugoročno zaduživanje JLP(R)S i za financiranje obveza na ime povrata neprihvatljivih troškova koji su bili financirani iz fondova Europske unije.

Ukupna godišnja obveza JLP(R)S koja se dugoročno zadužuje putem kredita i davanjem jamstava odnosno suglasnosti, sukladno članku 121. Zakona o proračunu ne smije prelaziti 20% ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje, umanjene za prihode od pomoći i donacija te prihode ostvarene temeljem dodatnog udjela u porezu na dohodak za financiranje decentraliziranih funkcija. U iznos ukupne godišnje obveze uključen je prosječni godišnji anuitet po kreditima, zajmovima, obvezama po osnovi izdanih vrijednosnih papira, danih jamstava i suglasnosti te dospjele obveze iskazane u zadnjem raspoloživom financijskom izvještaju. U ukupnu godišnju obvezu JLP(R)S ne ulazi iznos zaduživanja JLP(R)S do iznosa ukupno prihvatljivog troška EU projekta i zaduživanje JLP(R)S za investicije iz područja unaprjeđenja energetske učinkovitosti.

∞ Isplata sredstava za fiskalno izravnanje JLP(R)S

Sredstva pomoći u visini sredstava fiskalnog izravnanja utvrđenih sukladno posebnim propisima, a najviše do iznosa koji je za tu namjenu osiguran u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2024. godinu, isplaćivat će se JLP(R)S i tijekom 2024. godine iz razdjela 025 – MINISTARSTVO FINANCIJA unaprijed mjesečno, i to najkasnije 15-i dan tekućeg mjeseca, počevši od siječnja 2024. godine, sukladno odluci kojom se određuje udio sredstava fiskalnog izravnanja za pojedinu općinu, grad i županiju u ukupnim sredstvima fiskalnog izravnanja s iznosom sredstava fiskalnog izravnanja za 2024. godinu koju ministar financija donosi na temelju Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave⁴. Za ovu namjenu je 2024. godini u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2023. godinu planirano 265.445.617 eura.

∞ Dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave

Vlada je 29. srpnja 2022. donijela Odluku o kriterijima za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave⁵ (dalje u tekstu: Odluka) kojom se utvrđuju kriteriji za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje JLS. Temeljem Odluke u rujnu 2022. objavljen je Javni poziv za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvar-

no spajanje jedinica lokalne samouprave u Narodnim novinama i mrežnim stranicama Ministarstva financija.

Dobrovoljno funkcionalno spajanje JLS u smislu Odluke je zajedničko obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica putem zajedničkog službenika, zajedničkog upravnog odjela ili službe, zajedničkog trgovačkog društva ili zajedničke ustanove (Model A).

Dobrovoljno stvarno spajanje JLS u smislu Odluke je dobrovoljno spajanje uređeno zakonom kojim se utvrđuje područno ustrojstvo Republike Hrvatske i pitanja od značaja za područno ustrojstvo JLP(R)S (Model B).

Sredstva za isplatu pomoći JLS u 2024. godini na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje tijekom 2024. godine planirana su na proračunskoj poziciji unutar razdjela Ministarstva financija u iznosu od 10.000.000,00 eura u skladu s člankom 33. Zakona o izvršavanju. Navedena sredstva ne ulaze u proračunska ograničenja plaća utvrđena zakonom kojim se uređuju plaće u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i ne smatraju se pomoćima iz državnog proračuna u kontekstu postupaka davanja suglasnosti za dugoročno zaduživanje te davanja jamstava i suglasnosti JLP(R)S.

∞ Povrat beskamatnih zajmova isplaćenih JLP(R)S i HZZO-u

Člankom 34. Zakona o izvršavanju propisani su izmijenjeni rokovi za povrat beskamatnih zajmova JLP(R)S i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: HZZO) isplaćenih tijekom razdoblja od 2020. do 2022. godine. Naime, tijekom navedenog razdoblja JLP(R)S i HZZO-u (samo u 2020.) isplaćen je beskamatni zajam po osnovi:

- odgode, obročne otplate i otpisa poreza na dohodak, prireza porezu na dohodak i doprinosa
- povrata poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po godišnjoj prijavi za 2019.
- pada određenih kategorija prihoda JLP(R)S u 2020. i 2021. godini u odnosu na razdoblje siječanj – rujan 2019. godine te
- sredstava potrebnih za sanaciju šteta od potresa iz ožujka 2020. i prosinca 2020. isplaćenih JLP(R)S sa potresom pogođenih područja u 2021. i 2022. godini.

Izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu⁶ produljen je rok za povrat beskamatnog zajma isplaćenog 2020. godine JLP(R)S i HZZO-u temeljem Napatka o načinu isplate beskamatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje⁷ u vrijeme koronakrize po osnovi odgode/obročne otplate poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak (JLP(R)S) i doprinosa za zdravstveno osiguranje (HZZO) odnosno oslobođenja od plaćanja poreza na dohodak i doprinosa za zdravstveno osiguranje i to do kraja 2027. godine. Ta-

⁴ Narodne novine, br. 127/17 i 138/20, 151/22 i 114/23

⁵ Narodne novine, br. 88/22

⁶ Narodne novine, br. 129/23

⁷ Narodne novine, br. 46/20, 5/21 i 73/21

kođer, do 2027. godine propisan je krajnji rok za povrat preostalog dijela beskamatnog zajma JLP(R)S koje su temeljem Dopune Naputka o načinu isplate beskamatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje⁸ dostavile zahtjev za odgodu povrata preostalog dijela zajma isplaćen temeljem spomenutog Naputka (potresom pogođena područja). Dodatno se i Naputkom o izmjeni Naputka o isplati sredstava beskamatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave uslijed pada prihoda⁹ u studenom 2023. produljio rok za povrat preostalog dijela beskamatnih zajmova isplaćenih JLP(R)S u prosincu 2020. uslijed pada prihoda i to najkasnije do kraja 2027. godine.

Zakonom o izvršavanju omogućilo se daljnje produljenje rokova za povrat ostalih beskamatnih zajmova isplaćenih JLP(R)S tijekom razdoblja 2021.–2022. godine. Tako JLP(R)S sredstva beskamatnih zajmova isplaćenih tijekom 2021. temeljem Odluke o dodjeli beskamatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave uslijed pada prihoda¹⁰ vraćaju najkasnije do kraja 2027. godine (prethodno rok povrata do kraja 2024. godine). Nadalje, JLP(R)S sredstva beskamatnih zajmova isplaćena tijekom 2021. i 2022. godine temeljem Odluke o dodjeli beskamatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su pogođene posljedicama razornih potresa na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije, Krapinsko-zagorske županije, Sisačko–moslavačke županije i Karlovačke županije za sanaciju šteta od potresa¹¹ i Odluke o dodjeli beskamatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su pogođene posljedicama razornih potresa na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije, Krapinsko-zagorske županije, Sisačko–moslavačke županije i Karlovačke županije za sanaciju šteta od potresa¹² vraćaju najkasnije do 2029. godine (prethodno povrat u roku do tri godine od 2024. do 2026. u kvartalnim obrocima).

Navedenim odredbama kojima se mijenja rok za povrat sredstava beskamatnih zajmova odgođen je povrat duga JLP(R)S u ukupnom iznosu od 96.796.020,83 eura JLPRS i HZZO-a u ukupnom iznosu od 92.540.302,17 eura.

∞ **Mogućnost nove dodjele beskamatnog zajma JLP(R)S**

Člankom 35. Zakona o izvršavanju propisano je kako Vlada može iznimno donijeti odluku o dodjeli novog beskamatnog zajma JLP(R)S, a na prijedlog ministra financija, ako za to postoji mogućnost i sukladno potrebi. Odlukom će se u slučaju donošenja utvrditi način i kriteriji za podnošenje zahtjeva, isplatu i način povrata beskamatnog zajma. Za navedenu namjenu na pozicijama Ministarstva financija osigurano je 2.654.457 eura.

⁸ Narodne novine, br. 5/21

⁹ Narodne novine, br. 134/23

¹⁰ Narodne novine, br. 136/21

¹¹ Narodne novine, br. 101/21

¹² Narodne novine, br. 12/22, 46/22, 55/22 i 85/22

6. OSTALE ODREDBE

∞ **Osiguranje imovine i zaposlenika**

Proračunski korisnici podmiruju troškove premije obveznog osiguranja vozila, zrakoplova i brodica odnosno jahti prema posebnim propisima iz djelatnosti osiguranja na teret svog financijskog plana. Nadalje, proračunski korisnici su obvezni u svojim financijskim planovima planirati sredstva za osiguranje prijevoznih sredstava i druge imovine, koja je zbog pojačanog rizika i velike pojedinačne vrijednosti, više izložena mogućim štetnim događajima u obavljanju redovne djelatnosti. Državni službenici i namještenici, službenici i namještenici u javnim službama, državni dužnosnici imenovani na dužnost u državnom tijelu ili javnoj službi i pravosudni dužnosnici osigurani su od posljedica nesretnog slučaja za što su sredstva planirana u razdjelu Ministarstva pravosuđa i uprave na čijim se internetskim stranicama objavljuje polica osiguranja i sva potrebna dokumentacija.

∞ **Potraživanja od HZZO-a za isplaćenu naknadu plaće za vrijeme bolovanja**

Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju utvrđuje u kojim slučajevima osiguranici imaju pravo na naknadu plaće za vrijeme bolovanja. Za prvih 42 dana, odnosno za prvih sedam dana za invalida rada, te za radnike zaposlene u pravnoj osobi za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom naknadu plaće za vrijeme bolovanja isplaćuje poslodavac na teret svojih sredstava.

U gore navedenim slučajevima kada je poslodavac, u kontekstu Zakona o izvršavanju proračunski korisnik državnog proračuna, isplatio naknadu za bolovanje svojim zaposlenicima iz svojih sredstava, a postoji zakonska osnova za terećenje sredstava HZZO-a, potrebno je najkasnije u roku od 15 dana od dana isplate naknade za bolovanje dostaviti HZZO-u zahtjev za refundaciju sredstava.

∞ **Proračunska osnovica**

Nadalje, Zakonom o izvršavanju propisana je proračunska osnovica koja se koristi za obračun naknada i drugih primanja koja su utvrđena posebnim propisima, a iznosi **441,44 eura**.

**PRETPLATA
ZA 2024.GODINU
JE U TIJEKU**

<https://tim4pin.hr/pretplata>